

og tekniske Sag, stillet paa et temmelig høit Standpunkt, udfyldende saaledes Universitetets umaadelige Savn, saa at dersom den polytechniske Skole paa engang forsvandt, vilde man see Universitetet som en yderst fattig Værestalt for Landet i det Hele, saa vilde det blive endnu klarere, at det kun var tilbage for saavidt muligt at hjælpe disse Børn, som den ærede Minister nylig omtalte, hvis Forældre troe, at deres Børn ere besjædede til, igjennem de latinske Skoler at arbejde sig op med tarvelige Gaver for at komme frem i Livsstillingen, og at det er meget forstandigt, at de med 3 à 4,000 Rb., udgivne for Latin, kunne sikke deres Børn en Livrente af 12 à 1,400 Rb. om Aaret, Noget, som de ikke kunne skaffe dem i andre Retninger af Livet. Saaledes vilde man komme til at see Universitetet, naar den polytechniske Skole ikke stod saa at sige som et Skjærnbrædt for Universitetets Fattigdom; jeg mener ikke dets Fattigdom i Penge, men i Evne til at udbrede Underviisning, og Dplysning, svarende til den Tid, hvori vi leve, og medens man altsaa i den ene Retning sætter en saa stor Præmie paa den Dplysning, som søges, saa kan man ikke gjøre det, og fornøstigtvis gjør man det heller ikke med Hensyn til den anden; men nu skulde man komme til paa en vis Maade at opstille Balancen, Regnskabet mellem disse forskjellige Retninger af Dplysningen, nu er den Tid kommen, hvor Universitetet skal modtage ogsaa denne Deel af, om jeg maa bruge det Udtryk, Dplysningslivet, da den skal komme til at faae sin fulde Fyldelse ved Siden af det Dvrige, og saa vil det maaskee ogsaa vise sig, om de Klager, der føres over Skolevæsenet, ikke have anden Begrundelse end den, der udgaaer fra Forældrene, som synes, at deres Børn ikke med Nemhed eller Lethed kunne lære det, som de ønske, at de skulle lære i Latinskolerne, om det ikke ligger deri, at der er visse Børn, som fra Ungdommen af ere mere stikke til tidlig at tænke, og Andre, som ere mere stikke til hovedsagelig at lære. For de Sidste ere de nuværende Statskoler, og de private Skoler, som arbejde i Concurrence med dem, særdeles egnede; men for de Børn, som tidlig ikke kunne fyldestgjøres ved at fylde deres Sjæl med, hvad Hukommelsen giver dem, men

tilfælde vilde overveie og tænke og maaskee føre deres Tanker over i ganske andre Retninger end dem, hvori de ledes, for dem tjene disse Skoler ikke til Andet end til at fordærve deres Ungdom og gjøre dem uskikede til fremtidig Udvikling. For Børn af en saadan eiendommelighed Bessaffenhed ere Skoler af den Natur som den polytechniske og dertil svarende Skoler; dem skulle vi ikke styde tilside, men vi skulle trænge dem ind for at ødelægge den Art universitær Hovmod, som er nedarvet, vi skulle holde dem i Fremgang, og det skal være synligt, at de holdes i Forening med Universitetet, saa at de kunne arbejde med hinanden og ved Siden af hinanden. Der vil derpaa kunne følge den meget rimelige Begjæring, at ogsaa de unge Mennesker, som faae ind i denne Retning, kunne paa Udviklingsveien, medens Studierne foregaae, faae Understøttelse af de rundelige Vidbler, som tilstaaes til Understøttelse for dem, der vælge andre Studier. Nu ere de ikke alene udelukkede fra, at deres alvorlige Studier skaffe dem et sikkert Udbytte for Livet, men de ere ogsaa udelukkede fra at faae Understøttelse, medens de Studerende kunne faae en saadan. Det Første er rigtigt, dog burde det være lige for Alle, men det Sidste er ubilligt. Saalænge man vedbliver at ødsle eller give Saameget paa den ene Side, er det urigtigt at være saa karrig paa den anden Side. Vi komme ikke til at faae dette forbedret, saalænge vi ikke stille den polytechniske Skole saaledes ind i Universitetet og Communitetet, at man føler, de skulle staae Last og Braft og Side om Side med hinanden. Jeg skal ikke trættes med den ærede Minister om det Princip, hvorvidt det er særlige Anstalter udenfor Statskassen eller ikke; saalænge vi efter Ministerens egen Tilskyndelse kunne flytte Vidblerne fra den ene til den anden Post og benytte dem saa til det Eine og saa til det Andet, er dog i grunden denne hele særlige Tilværelse ikke Andet end en temmelig tung og besværende Form, men naar det kan fyldestgjøre dem, som lide mest under det Besværlige derved, saa kunne vi Andre nok til Nød finde os deri. Jeg kan ikke opgive mit Forslag om, at den polytechniske Skole for Fremtiden faaer sin Underbalance dækket af de Instituter, med hvilke den er fuldkommen be-